

MINULÉ A BUDOUCÍ PŘÍTOMNOSTI

Jiří Šigut (1960) patří mezi výrazné solitérní umělce, jejichž tvorba vzniká nejen z fascinace živým děním kolem sebe a z potřeby rozkrývat jiné vhledy do konstitucí fenoménů. Podstatným rozměrem autorovy práce je i bezprostřední přítomnost v čase, kdy samo umělecké dílo vzniká a „ustavuje“ se. Jeho tvorba začíná otázkou kde a proč tu jsem? Na základě tohoto bytostného tázání prověřuje autor také zvolené médium fotografie. Přítomnost umělce uprostřed transformačních procesů reviduje tradiční užité vnímání fotografie jako nástroje technické reprodukce. Pro Šiguta je podstatný naopak unikátní záznam jako registrace prožitého. Jeho vztah k prostoru a času vykazuje rituální charakter. Cyklicky se v něm opakují dotyky s matérií časoprostoru, která na sebe bere pokaždé překvapující podobu.

Dílo Jiřího Šiguta se vymyká z hranic pouhé estetické zkušenosti a mnohem více se provazuje s širším polem obecné teorie poznání, s epistemologií. Iniciační vstup do této oblasti tu vede skrze médium fotografie. Šigut v tomto směru rozvinul své známé experimenty s krajinným dotykem (krátkodobým) a kontaktem (déle probíhajícím), zahrnující i krajinu města. Objevoval tu souvislosti mezi prožitým (vycházka, jízda MHD, výtahem ad.) a zaznamenaným (snímané registrace), dva pilíře téže zkušenosti, které společně tvoří oblouk vedoucí k vědomí jakési nadosobní sounáležisti a propojenosti místa a času s tím, kdo jedná, tedy s vlastním subjektem (archeologem času). V tomto „oblouku“, jinak též heideggerovské bytnosti, našel Šigut vyjevující se spojitosti i skryté rozpornosti, vyjádřené například focením s krytkou na objektivu.

To, co bylo patrné v práci s prožitkem krajiny nebo s genetickými dotyky a co bylo jednoznačně vázané na rituální způsoby lidského pobytu ve světě, je v současné práci s digitálním nástrojem přeloženo do jiné oblasti, kde ale opět figuruje starost o přítomnost, rozměr, smysl a absurditu lidské existence. Digitální nástroj fotografie je člověku blízký i vzdálený zároveň. Přibližuje, ale i odcizuje viděné. Šigut jde ve své poslední tvorbě po logice zápisu a komprimaci jazyka digitálního obrazu a vytváří paradoxní situace — komprimuje komprimační schopnosti digitálního média, které stupňuje do extrému (1 pixel), aby našel pevnou základnu pro svůj autorský průzkum binárního kódu. Zextrémňuje komprimaci, aby vydala svá skrytá tajemství. Pouští se až tam, kam běžný fotograf nedohlédne. Za hranice viděného. Podobně, jako se kdysi John Cage vydal svou hudební skladbou 4:33 do říše ticha.

Petr Vaňous k výstavě *Minulé a budoucí přítomnosti*, 2025